Lietas arhīva Nr. CA-0058-20/5
ECLI:LV:KUAT:2020:0331.C69145819.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2020.gada 31.martā

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L. Jansone
tiesneses A. Klaiše un J. Mauliņa
ar tiesas sēdes sekretāri /sekretāre/

piedaloties prasītājas AS "Swedbank" pārstāvim /pers. G/, atbildētāju pārstāvei zvērinātai advokātei V. Borinai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā civillietu AS „Swedbank" prasībā pret /pers. E/ un /pers. F/ par parāda piedziņu, piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu, sakarā ar /pers. E/ un /pers. F/ apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 4.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] AS „Swedbank" (turpmāk – prasītāja) 2019.gada 11.janvārī cēlusi tiesā prasību pret /pers. E/ (turpmāk – atbildētājs) un /pers. F/ (turpmāk – atbildētāja), kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1651., 1695., 1698.pantu, 1702.panta otro daļu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1934., 1943.pantu lūdz:
1) piedzīt no atbildētāja pamatparādu 17 300 EUR un procentus par kredītlīnijas limita lietošanu 1124,76 EUR;
2) atzīt prasītājai tiesības vērst piedziņu uz atbildētājai piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/;
3) piedzīt no atbildētājiem solidāri tiesāšanās izdevumus;
4) atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus.
Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.
[1.1] 2008.gada 18.janvārī starp prasītāju un SIA "FABULA" (turpmāk – parādniece) noslēgts Kredītlīnijas līgums Nr. /numurs/ (turpmāk – Kredītlīnijas līgums), saskaņā ar kuru prasītāja līdz 2009.gada 18.janvārim piešķīrusi parādniecei kredītlīnijas limitu 17 300 EUR, nosakot ik mēnesi maksājamo procentu likmi – 8,6 % gadā.
Parādnieces saistību izpildes nodrošināšanai 2008.gada 18.janvārī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts Hipotēkas līgums Nr. /numurs/ (turpmāk – Hipotēkas līgums), saskaņā ar kuru atbildētāja ieķīlājusi prasītājas labā sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/ (turpmāk – Nekustamais īpašums).
2008.gada 18.janvārī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts Galvojuma līgums Nr./numurs/ (turpmāk – Galvojuma līgums), saskaņā ar kuru atbildētājs uzņēmies pienākumu atbildēt prasītājai par saistībām, kas izriet no Kredītlīnijas līguma, kā pats parādnieks.
[1.2] Parādniece ar Kredītlīnijas līgumu uzņemtās saistības nav pildījusi, nav atmaksājusi kredītlīnijas limitu un samaksājusi procentus Kredītlīnijas līgumā noteiktajos termiņos.
Prasītāja ar 2011.gada 13.maija pretenziju pieprasījusi nekavējoties izpildīt visas no Kredītlīguma izrietošās saistības. Vienlaikus prasītāja brīdinājusi parādnieci un atbildētājus, ka gadījumā, ja saistības netiks izpildītas, prasītāja uzsāks normatīvajos aktos noteiktās darbības saistību piespiedu izpildei.
[1.3] Pēc pretenzijas nosūtīšanas saistības nav tikušas izpildītas, tāpēc prasītāja vērsusies tiesā ar pieteikumu par Nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā. Pieteikums ar Liepājas tiesas tiesneša 2011.gada 22.augusta lēmumu apmierināts. Lēmums nodots izpildei zvērinātai tiesu izpildītājai, kuras rīkotās izsoles atzītas par nenotikušām, jo uz tām nebija ieradies neviens solītājs.
Ar Liepājas tiesas tiesneša 2016.gada 27.janvāra lēmumu apmierināts prasītājas atkārtoti iesniegtais pieteikums par Nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā. Lēmums nodots izpildei zvērinātai tiesu izpildītājai, kuras rīkotās izsoles atkārtoti atzītas par nenotikušām, jo nebija autorizēts neviens izsoles dalībnieks.
[1.4] Ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Valsts notāres 2017.gada 20.decembra lēmumu parādniece izslēgta no komercreģistra.
[1.5] No Kredītlīnijas līguma izrietošās neizpildītās saistības ir 18 424,76 EUR, ko veido izlietotais un neatmaksātais kredītlīnijas limits 17 300 EUR un nesamaksātie procenti par kredītlīnijas limita lietošanu 1124,76 EUR, kas aprēķināti par laiku no 2008.gada 18.maija līdz 2009.gada 18.janvārim.

[2] Atbildētāji iesnieguši paskaidrojumus par celto prasību, kuros norāda, ka prasību neatzīst, jo informāciju par to, ka prasītāja nolēmusi vērsties tiesā pret atbildētājiem, saņēmuši tikai no celtās prasības, līdz ar to prasībai ir iestājies noilgums. Prasītāja jau 2013.gada 1.janvārī ir zaudējusi savas tiesības vērsties tiesā pret atbildētājiem.

[3] Ar Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 4.oktobra spriedumu prasība ir pilnībā apmierināta.
No atbildētāja prasītājas labā piedzīts pamatparāds 17 300 EUR, procenti par laiku no 2008.gada 18.maija līdz 2009.gada 18.janvārim 1124,76 EUR un tiesas izdevumi 976,69 EUR. Atzītas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6 % gadā no piedzītās pamatparāda summas.
Atzītas prasītājas tiesības vērst piedziņu uz atbildētājai piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr. /numurs A/, kas ierakstīts Liepājas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/.
No atbildētājas prasītājas labā piedzīti tiesas izdevumi 2,64 EUR.
Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[3.1] Tiesa, izvērtējot pierādījumus, nodibinājusi vairākus faktus:

[3.1.1] 2008.gada 18.janvārī starp prasītāju un parādnieci noslēgts Kredītlīnijas līgums, ar kuru parādniecei līdz 2009.gada 18.janvārim piešķirts kredītlīnijas limits 17 300 EUR.

[3.1.2] 2008.gada 18.janvārī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts Galvojuma līgums, saskaņā ar kuru atbildētājs uzņēmies pienākumu atbildēt prasītājai par saistībām, kas izriet no Kredītlīnijas līguma, kā pats parādnieks.

[3.1.3] 2008.gada 18.janvārī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts Hipotēkas līgums, saskaņā ar kuru atbildētāja prasītājas labā ieķīlājusi sev piederošo Nekustamo īpašumu.

[3.1.4] Ar Liepājas tiesas tiesneša 2011.gada 22.augusta lēmumu un 2016.gada 27.janvāra lēmumu atļauts pārdot labprātīgā izsolē tiesas ceļā Nekustamo īpašumu.

Nekustamā īpašuma 2011.gada 24.oktobra, 2011.gada 22.decembra, 2013.gada 26.augusta, 2015.gada 17.aprīļa izsoles, kas rīkotas pamatojoties uz Liepājas tiesas tiesneša 2011.gada 22.augusta lēmumu, atzītas par nenotikušām sakarā ar to, ka izsolēs nebija ieradies neviens solītājs.

Par nenotikušām atzītas pirmā un otrā izsole, kas rīkotas, pamatojoties uz Liepājas tiesas tiesneša 2016.gada 27.janvāra lēmumu, jo izsolēm nebija autorizējies neviens izsoles dalībnieks.

[3.1.5] Parādnieces darbība izbeigta 2014.gada 28.oktobrī. 2017.gada 20.decembrī pieņemts lēmums izslēgt parādnieci no komercreģistra.

[3.1.6] Pretenzija par saistību izpildi aizņēmējam, galviniekam un ķīlas devējai sūtīta 2011.gada 13.maijā. Turpmāk atgādinājumi galvenajam parādniekam un galviniekam nav sūtīti.

[3.2] Civillikumā ir noteikti trīs noilguma pārtraukšanas pamati: 1) prasības celšana tiesā vai šķīrējtiesā (Civillikuma 1902.-1904.pants); atgādinājums parādniekam (Civillikuma 1905.pants); parāda atzīšana (Civillikuma 1906.pants).

Izskatāmajā lietā noilgums ir pārtraukts ar prasības celšanu tiesā.

Neatkarīgi no tā, kādā kārtībā kreditors izvēlas realizēt savas tiesības uz galvenās saistības izpildi - prasības kārtībā vai Civilprocesa likumā paredzētajā paātrinātajā tiesību realizēšanas kārtībā, prasītāja, vēršoties tiesā ar pieteikumu par ieķīlātā Nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē, ir veikusi darbības, kas pauž tās vēlēšanos īstenot savas tiesības uz saistības izpildi, tādējādi pārtraucot noilgumu.

[3.3] Atsaucoties uz judikatūru norādīts, ka, iesniedzot tiesā pieteikumu par ieķīlātā nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā, prasītāja ir veikusi darbības, kas pārtrauc noilgumu (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 14.decembra spriedums lietā Nr.SKC-265/2017*). Nododot saistību piespiedu izpildei, tā atrodas izpildes procesā neatkarīgi no piedzinēja gribas, ko nevar uzskatīt par noilguma termiņa tecējumu (*Augstākās tiesas Civillietu departaments lēmums lietā Nr. SKC-1686/2017).*

Liepājas tiesas tiesneša 2011.gada 22.augusta lēmums par Nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā no prasītājas neatkarīgu iemeslu dēļ atradies zvērinātas tiesu izpildītājas lietvedībā līdz pat 2015.gada 31.augustam, bet Liepājas tiesas tiesneša 2016.gada 27.janvāra lēmums atradies zvērinātas tiesu izpildītājas lietvedībā līdz 2016.gada 12.jūlijam.

Prasība tiesā celta 2019.gada 11.janvārī, kad nebija notecējis trīs gadu termiņš kopš izpildu lietvedības pabeigšanas, līdz ar to nav konstatējams Komerclikuma 406.pantā noteiktais noilgums.

[3.4] Noslēdzot galvojuma līgumu, atbildētājs uzņēmies saistības kā pats parādnieks.

Atbildētājs nav apstrīdējis faktu, ka ar Kredītlīnijas līgumu piešķirtais kredītlimits nav atmaksāts. Līdz ar to, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1946.pantu, prasība par pamatparāda 17 300 EUR un procentu, kas aprēķināti par laiku no 2008.gada 18.maija līdz 2009.gada 18.janvārim 1124,76 EUR ir piedzenami no atbildētāja prasītājas labā.

[3.5] Atbilstoši Civillikuma 1330.pantam, prasītājai ir tiesības gūt apmierinājumu no Kredītlīnijas līguma izrietošo saistību izpildes nodrošināšanai ieķīlātā Nekustamā īpašuma. Līdz ar to ir apmierināma prasība pret atbildētāju par tiesību atzīšanu vērst piedziņu uz Nekustamo īpašumu, kam zemesgrāmatā prasītājas labā nostiprināta hipotēka.

[4] Par Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 4.oktobra spriedumu atbildētāji iesnieguši apelācijas sūdzību, pārsūdzot to pilnā apmērā un lūdzot prasību noraidīt.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[4.1] Prasība pret atbildētāju ir nepamatota, jo laika posmā no 2011.gada 13.maija līdz 2019.gada 11.janvārim viņš nav ticis informēts pa prasītājas vēmi piedzīt no atbildētāja parādu 18 424,76 EUR.

[4.2] Prasītāja kopš saistību izpildes termiņa - 2009.gada 18.janvāra, ir vērsusies tikai pret ķīlas devēju /pers. F/, kas dod pamatu uzskatīt, ka prasītāja ir izvēlējusies aprobežoties tikai ar Hipotēkas līgumā nodrošināto ķīlu. Ķīla ir lietu tiesība un tikai pastiprina pašu saistību. Līdz ar to visas ar ķīlu saistītās darbības neaptur noilguma termiņu uz pašu saistību pret /pers. E/.

[4.3] Celtās prasības pret /pers. F/ par ieķīlātā Nekustamā īpašuma pārdošanu labprātīgā izsolē un tā rezultātā pieņemtie 2011.gada 22.augusta un 2016.gada 27.janvāra Liepājas tiesas tiesnešu lēmumi nav uzskatāmi par atgādinājumiem /pers. E/ par parāda atmaksu.

[4.4] Prasītājs, ceļot prasību pret /pers. F/, nav veicis valsts nodevas par attiecīgo prasījumu samaksu, līdz ar to tiesai nebija pamata šādu prasību izskatīt.

[4.5] Tiesa nepamatoti noteikusi, ka prasība tiek apmierināta pilnībā, jo prasītājas samaksātā valsts nodeva 882,08 EUR ir piedzīta daļēji – 881,94 EUR apmērā.

[5] Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāju pārstāve iebildumus pret prasību un apelācijas sūdzību uzturēja atbilstoši tajās norādītajiem argumentiem un pamatojumam.

[6] Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājas pārstāvis prasību uzturēja, bet apelācijas sūdzību lūdza noraidīt, norādot, ka prasītājas prasījumam nav iestājies Komerclikuma 406.pantā noteiktais noilgums, jo noilguma tecējums ir pārtraukts prasītājai vēršoties tiesā ar pieteikumu par ieķīlātā Nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā un tiesu izpildītājas veiktajām darbībām.

Motīvu daļa

[7] Novērtējot lietā esošos pierādījumus, lietas dalībnieku paskaidrojumus un apelācijas sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība ir apmierināma pilnībā.

[8] Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas

spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 4.oktobra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams un, atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai, tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā paustajai argumentācijai.

Tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzības argumenti nevar būt par pamatu prasības noraidīšanai.

[9] Par nepamatotu tiesas kolēģija atzīst apelācijas sūdzībā norādīto argumentu, ka prasītājai, vēršoties tikai pret ķīlas devēju /pers. F/, nav apturēts noilguma termiņš prasībai pret galvinieku /pers. E/.

[9.1] Pušu starpā nav strīda par faktiem, kurus nodibinājusi pirmās instances tiesa (*3.1.punkts un tā apakšpunkti*), līdz ar ko tie atkārtoti netiek pārbaudīti (Civilprocesa likuma 430.panta trešā daļa).

Starp pusēm nav strīda, ka izskatāmajā lietā uz pušu strīdus saistību kā *lex specialis* piemērojams Komerclikums, jo parādnieces un prasītājas noslēgtais Kredītlīnijas līgums, Komerclikuma D daļas 388. panta izpratnē, ir komercdarījums, kurā attiecībā pret prasītāju kā komersantu ir piemērojams Komerclikumā noteiktais regulējums, kas nosaka, kādā kārtībā komercdarījuma dalībnieki var aizsargāt savas aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, tajā skaitā tiesību normas, kas nosaka prasības noilgumu. Līdz ar to, atbilstoši Komerclikuma 406.pantam un pārejas noteikumu 16.punktam, no minētā līguma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, kas skaitāms no 2009.gada 18.janvāra, kad iestājies no Kredītlīnijas līguma izrietošo saistību izpildes termiņš, par ko starp pusēm strīda nav.

Atbilstoši Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.panta sestās daļas 2.punktam Civillikuma noteikumi komercdarījumiem piemērojami tiktāl, ciktāl tos neierobežo Komerclikumā ietvertās tiesību normas.

Komerclikuma 406.panta formulējums dod pamatu konstatējumam, ka tajā paredzēts vienīgi noilguma tā sauktais speciālais (saīsinātais) termiņš komercdarījumiem, taču šā termiņa aprēķināšanas noteikumu regulējums iztrūkst.

To ievērojot, tiesas kolēģija atzīst, ka attiecībā uz tiem tiesību jautājumiem, kuri nav noregulēti speciālajā tiesību normā, pirmās instances tiesa pareizi piemērojusi Civillikuma desmitās nodaļas astotās apakšnodaļas normas, kas regulē noilguma institūtu civiltiesībās.

Tā kā, izskatot lietu pēc būtības, nodibināts, ka atbildētājs izmantoja savas tiesības atsaukties uz noilguma iestāšanos prasītājas prasījumam, termiņu no komercdarījuma izrietošā prasījuma izlietošanai noteic Komerclikuma 406.panta speciālā tiesību norma, bet jautājumā, kas skar noilguma termiņa noteikšanu, piemērojamas vispārējās tiesību normas (Civillikuma 1902.-1906.pants).

[9.2] Civillikumā ir noteikti trīs patstāvīgi noilguma pārtraukšanas pamati:

1) prasības celšana (1902.-1904.pants);

2) atgādinājums parādniekam (1905.pants);

3) parāda atzīšana (1906.pants).

Tādējādi, atbilstoši Civillikumā noteiktajam, noilgumu pārtrauc kreditora darbības, kas pauž vēlēšanos īstenot savas tiesības (Civillikuma 1902.-1905.pants), kā arī parādnieka atzīstoši gribas izpaudumi (1906.pants).

Starp pusēm nav strīda par to, ka pēdējo reizi pirms prasības celšanas 2019.gada 11.janvārī, parādniecei un abiem atbildētājiem par parāda samaksu ir atgādināts 2011.gada 13.maijā. Starp pusēm nav strīda arī par to, ka noilguma tecējuma laikā neviens no atbildētājiem nav veicis darbības, kas norādītu uz to, ka parāds tiek atzīts.

Starp pusēm ir strīds par to, vai prasītājai, pamatojoties uz Liepājas tiesas tiesneša 2011.gada 22.augustā un 2016.gada 27.janvārī pieņemtajiem lēmumiem par atbildētājai piederošā prasītājai ieķīlātā Nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē, veicot darbības no Kredītlīnijas līguma izrietošo saistību izpildei, ir pārtraukts noilguma tecējums arī pret galvinieku /pers. E/, kurš par šādu darbību veikšanu nav informēts.

[9.3] Saskaņā ar Civillikuma 1902.pantu, *tiesības izlietošana, ceļot prasību tiesā vai griežoties pie šķīrējtiesas, pārtrauc noilgumu, pie kam jau notecējušais laiks vairs nav ieskaitāms un sāk tecēt jauns noilguma termiņš.* Savukārt atbilstoši Civillikuma 1904.pantam, *prasības celšana pārtrauc visas saistības tiesības noilgumu, kaut arī tā būtu papriekš celta tikai par šās tiesības noteiktu daļu.*

[9.3.1] Tiesības izlietošana, ceļot prasību tiesā, ir patstāvīgs pamats noilguma pārtraukumam, kas nav saistāms ar Civillikuma 1905.pantā noteikto pamatu (atgādinājums parādniekam).

Gan galvojuma, gan ķīlas tiesības kā saistību pastiprināšanas veida būtība nosaka, ka gan ķīlas tiesību, gan galvojuma prasījuma realizējamība ir atkarīga no galvenās saistības spēkā esamības (Civillikuma 1283., 1694.pants). Līdz ar to, kamēr ir spēkā galvenā saistība, par kuras izpildi ir galvojis galvinieks /pers. E/, ir spēkā arī galvojuma saistība. Līdz ar to /pers. E/ neinformēšana par galvenās parādnieces neizpildītajām saistībām, pati par sevi nevar būt pamats atzinumam par galvojuma izbeigšanos.

[9.3.2] No Kredītlīnijas līguma izrietošie prasījumi ir nodrošināti ar prasītājas un atbildētāja starpā noslēgto galvojuma līgumu un prasītājas un atbildētājas starpā noslēgto Hipotēkas līgumu, kura 6.3.punktā noteiktas prasītājas tiesības pārdot ieķīlāto Nekustamo īpašumu izsolē par brīvi noteiktu cenu.

Tādējādi secināms, ka savu no Kredītlīnijas līguma izrietošo tiesību realizēšanai (saistības izpildījuma saņemšanai), prasītājai bija izvēles tiesības, kādā veidā viņa prasīs apmierinājumu savam prasījumam – ceļot prasību tiesā pret parādnieci, galvinieku vai abiem kopā, vai pārdodot ieķīlāto Nekustamo īpašumu izsolē paātrinātā tiesību realizēšanas kārtībā Civilprocesa likuma 49.nodaļā noteiktajā kārtībā, vai prasības tiesvedības kārtībā, lūdzot atzīt prasītājas tiesības vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu. Jebkurš no šiem tiesību realizēšanas veidiem (tiesā celtajām prasībām), atbilstoši Civillikuma 1902.pantam un 1904.pantam būtu atzīstams par darbībām, kas pauž vēlēšanos īstenot savas tiesības un kas pārtrauc galvenās saistības noilgumu.

Kā redzams no lietas materiāliem, prasītāja ir izmantojusi tai piešķirtās tiesības un sākotnēji no Kredītlīnijas līguma izrietošo tiesību realizēšanai ir vērsusies tiesā ar pieteikumu par Nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā.

Liepājas tiesas tiesneša 2011.gada 22.augusta lēmums par Nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā no prasītājas neatkarīgu iemeslu dēļ atradies zvērinātas tiesu izpildītājas lietvedībā līdz pat 2015.gada 31.augustam, bet Liepājas tiesas tiesneša 2016.gada 27.janvāra lēmums atradies zvērinātas tiesu izpildītājas lietvedībā līdz 2016.gada 12.jūlijam.

Šādos apstākļos, kaut gan prasītāja savu no Kredītlīnijas līguma izrietošo prasījumu izpildei ir vērsusies tikai pret atbildētājas ieķīlāto Nekustamo īpašumu, šo darbību rezultātā, kā tas ir atzīts arī judikatūrā (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 14.decembra spriedums lietā Nr.SKC-265/2017 (C20281114)), 2017.gada 25.augusta lēmumā lietā Nr. SKC-1686/2017 (C19057116))*, ir ticis pārtraukts galvenās saistības noilgums, sākot tecēt jaunam noilguma termiņam līdz 2019.gada 12.jūlijam.

Prasība tiesā celta 2019.gada 11.janvārī, kad nebija notecējis trīs gadu termiņš kopš izpildu lietvedības pabeigšanas. Līdz ar to nav konstatējams galvenās saistības Komerclikuma 406.pantā noteiktais noilgums. Savukārt, nekonstatējot galvenās saistības noilgumu, nav pamata konstatēt arī galvojuma saistības izbeigšanos sakarā ar noilguma iestāšanos.

[9.3.3] Lai gan izslēdzot galveno parādnieku no komercreģistra, galvenais parāds saskaņā ar Civillikuma 1710.pantu un 1712.pantu izbeidzas, kā atzīts judikatūrā, parādnieka izslēgšanas no komercreģistra gadījumā, galvojuma saistība netiek izbeigta, bet kreditora prasījums pret galvinieku no galvenajam prasījumam piederīga prasījuma kļūst par patstāvīgu *(skat. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 27.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-86/2011 (C05061306))*.

Parādniece no komercreģistra ir izslēgta 2017.gada 20.decembrī. Līdz ar to tikai no 2017.gada 20.decembra atbildētāja kā galvinieka saistība pret prasītāju ir kļuvusi par patstāvīgu saistību, kuras ietvaros noilguma termiņa pārtraukšanai būtu nozīme prasītājas individuāli un personiski veiktajām darbībām attiecībā pret galvinieku /pers. E/. Taču ņemot vērā, ka prasība pret /pers. E/ par no Kredītlīguma izrietošo saistību izpildi ir celta 2019.gada 11.janvārī, tad šai saistībai Komerclikumā noteiktais trīs gadu noilguma termiņš nav iestājies.

[9.3.4] Šādos apstākļos, ņemot vērā, ka atbildētāji nav iebilduši pret prasītājas veikto parāda aprēķinu un nav iesnieguši pierādījumus par to, ka no Kredītlīnijas līguma izrietošie maksājumi ir samaksāti lielākā apmērā nekā norāda prasītāja, tiesas kolēģija atzīst, ka atbilstoši Civillikuma 1587., 1696., 1756.panta nosacījumiem prasība par parāda 17 300 EUR un līgumisko procentu, kas aprēķināti par laiku no 2008.gada 18.maija līdz 2009.gada 18.janvārim 1124,76 EUR piedziņu no /pers. E/ prasītājas labā ir pamatota un pilnībā apmierināma. Savukārt, atbilstoši Civillikuma 1278., 1319.panta nosacījumiem, ņemot vērā, ka no Kredītlīnijas līguma izrietošās saistības nav izpildītas un tām ir iestājies izpildes termiņš, ir atzīstamas prasītājas tiesības no Kredītlīnijas līguma izrietošo saistību izpildei vērst piedziņu uz /pers. F/ piederošo ieķīlāto Nekustamo īpašumu.

[10] Par nepamatotu tiesas kolēģija atzīst apelācijas sūdzībā norādīto argumentu, ka prasība pret /pers. F/ ir noraidāma tā iemesla dēļ, ka prasītāja, ceļot pirmās instances tiesā prasību, nav veikusi valsts nodevas samaksu par šo prasījumu.

Atbilstoši tiesiskās paļāvības aizsardzības principam, tiesas pieļauta kļūda valsts nodevas aprēķinā, nevar radīt prasītājai nelabvēlīgas sekas – pamatoti celtas prasības noraidīšanu. Tādējādi, ja prasības pieteikums, izlemjot par tā pieņemšanu, nepilnīgi samaksātās valsts nodevas dēļ, nav atstāts bez virzības, nosakot pieteikuma iesniedzējai termiņu valsts nodevas samaksai likumā noteiktajā apmērā, nesamaksātās valsts nodevas samaksa, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta nosacījumiem, valsts labā ir piedzenama ar galīgo nolēmumu lietā no procesā zaudējušās puses.

[11] Par kļūdainu ir atzīstams apelācija sūdzības iesniedzēju viedoklis, ka ar spriedumu, nosakot daļēju prasītājas samaksātās valsts nodevas piedziņu, pirmās instances tiesa spriedumā nepamatoti noteikusi, ka prasība tiek apmierināta pilnībā.

Sprieduma rezolutīvajā daļā tiek dots tiesas noteiktais strīda risinājums, atbilde par prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu, kas ir attiecināma uz prasītāja izvirzīto tiesisko prasījumu pret atbildētāju. Valsts nodeva ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par tiesas spriešanu civillietās un līdz ar to nav un nevar būt pušu strīda priekšmets. Līdz ar to tiesas sprieduma rezolutīvajā daļā norādītais strīda risinājums (prasības pilnīga vai daļēja apmierināšanai, vai noraidīšana) nav attiecināma uz tiesas noteikto tiesāšanās izdevumu, tostarp, valsts nodevu maksājumu, sadali starp pusēm.

[12] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi izvērtējusi lietas apstākļus un taisījusi likumīgu spriedumu par prasības apmierināšanu, pamatoti piedzenot no atbildētāja prasītājas labā parādu un atzīstot prasītājas tiesības vērst piedziņu uz ķīlas priekšmetu – atbildētājai piederošo Nekustamo īpašumu.

[13] Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam prasītājai ir nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no pamatparāda 17 300 EUR.

[14] Ar spriedumu jāizlemj jautājumi, kas saistīti ar tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

[14.1] Kā redzams no lietas materiāliem, ceļot tiesā prasību, prasītāja ir samaksājusi valsts nodevas par prasības pieteikuma iesniegšanu 882,08 EUR (lietas 9.lapa), un par apmierināto pieteikumu par prasības nodrošināšanu 92,14 EUR (lietas 10.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktu, prasības daļā par parāda 18 424,76 EUR piedziņu, maksājama valsts nodeva 881,94 EUR, bet par prasības nodrošinājumu 92,12 EUR (Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 7.punkts). Savukārt atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 4. punktam prasības daļā par tiesību noteikšanu vērst piedziņu uz ķīlas priekšmetu maksājama valsts nodeva 70 EUR.

Tādējādi kopējā maksājamās valsts nodevas summa par pirmās instances tiesā veiktajām darbībām, kas attiecināmas uz /pers. E/ ir 974,06 EUR, uz /pers. F/ – 70 EUR.

Prasītāja ir samaksājusi valsts nodevu 974,22 EUR.

Līdz ar to no atbildētāja prasītājas labā ir piedzenama valsts nodeva 974,06 EUR, no atbildētājas prasītājas labā ir piedzenama valsts nodeva 0,16 EUR.

Savukārt, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta nosacījumiem, no atbildētājas valsts labā piedzenama valsts nodeva 69,84 EUR.

Prasītāja samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,27 EUR (lietas 11.lapa), kas piedzenami no atbildētājiem prasītājas labā vienādās daļās.

[14.2] Kā redzams no lietas materiāliem, saistībā ar lietas izskatīšanu ir radušies tiesas izdevumi pirmās instances tiesā 9,61 EUR un apelācijas instances tiesā 1,40 EUR, kopā 11,01 EUR. Prasītāja, atbilstoši Civilprocesa likuma 40.panta pirmajai daļai, līdz lietas izskatīšanai ir iemaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,27 EUR.

Tādējādi iepriekš nesamaksātie tiesas izdevumi ir 5,74 EUR (11,01 EUR – 5,27 EUR), ņemot vērā, ka apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu ir iesnieguši abi atbildētāji, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai ir piedzenami no atbildētājiem valsts ienākumos līdzīgās daļās – 2,87 EUR no katra.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., 204.[1], 430., 432., 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, AS "Swedbank", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, labā pamatparādu 17 300 EUR

(septiņpadsmit tūkstoši trīs simti *euro*), līgumiskos procentus par laiku no 2008.gada 18.maija līdz 2009.gada 18.janvārim 1124,76 EUR (viens tūkstotis simtu divdesmit četri *euro* un 76 centi) un tiesas izdevumus: valsts nodevu 974,06 EUR (deviņi simti septiņdesmit četri *euro* un 06 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,63 EUR (divi *euro* un 63 centi).

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, AS "Swedbank", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, labā tiesas izdevumus: valsts nodevu 0,16 EUR (16 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,64 EUR (divi *euro* un 64 centi).

Atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja /pers. E/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% gadā no nesamaksātās pamatparāda summas – 17 300 EUR.

Piedzītās naudas summas iemaksājamas prasītājas norēķinu kontā Nr.

Atzīt AS "Swedbank", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības vērst piedziņu uz /pers. F/, personas kods /personas kods/, piederošo un AS "Swedbank", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, labā ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese A/, kas ierakstīts Kurzemes rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Liepājas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, ar kadastra Nr./numurs A/.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 69,84 EUR (sešdesmit deviņi *euro* un 84 centi) nosakot, ka naudas summa ieskaitāma Valsts kasē, reģistrācijas Nr. 90000050138, BIC kods TRELLV22, kontā Nr. LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,87 EUR (divi *euro* un 87 centi), nosakot, ka šī summa iemaksājama Tiesu administrācijai, reģistrācijas Nr.90001672316, BIC kods TRELLV22, kontā Nr. LV51TREL2190458019000.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,87 EUR (divi *euro* un 87 centi), nosakot, ka šī summa iemaksājama Tiesu administrācijai, reģistrācijas Nr. 90001672316, BIC kods TRELLV22, kontā Nr. LV51TREL2190458019000.

Noteikt atbildētājiem termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas, skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā.

Spriedums sastādīts 2020.gada 31.martā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L. Jansone

Tiesnese A. Klaiše

Tiesnese J. Mauliņa